

طرح ژنریک وجود دارد. در کتاب راهنمای داروهای ایران و در قسمت مربوط به کلرامفنیکل قبل از شروع بحث راجع به این دارو چنین آمده است:

«کلرامفنیکل را باید تنها در عفونتهایی که به سایر آنتی بیوتیکهای کم ضررتر جواب نمی دهند به کار برد. حتماً قبل از مصرف حساسیت میکروبهایی عامل عفونت به این دارو را باید ارزیابی نمود.»

همانگونه که در قسمتهای قبلی نیز اشاره گردید، اشکال دارویی نوع مصرف دارو را مشخص می کند. بنابراین با توجه به اینکه فرم موضعی برای کلرامفنیکل در طرح ژنریک در نظر گرفته نشده است، این مطلب تا حدودی مشخص می کند که اولاً این دارو مصرف موضعی ندارد و یا اینکه در مورد مصرف آن بصورت جلدی بایستی با احتیاط عمل شود. مصرف موضعی کلرامفنیکل به این دلیل متروک شده است که استعمال آن سبب سوزش، خارش، کهیر و درماتیت (التهاب پوست) می شود. دیسکرازی خونی پس از مصرف موضعی نیز دیده شده است.

همچنین هیپوپلازی مغز استخوان، از جمله آنمی آپلاستیک و مرگ، پس از مصرف موضعی کلرامفنیکل گزارش گردیده است. با توجه به عوارض شدید و بعضاً کشنده و مصرف موضعی کلرامفنیکل، پماد جلدی این دارو علیرغم اینکه قبل از پیاده شدن طرح ژنریک در ایران ساخته شده و در بازار دارویی وجود داشت، دیگر ساخته نمی شود.

وجود آنتی بیوتیکهای موضعی در طرح ژنریک نشاندهنده این نکته است که آنتی بیوتیکهای زیادی می توانند برای درمان عفونتهای جلدی بکار روند و استفاده از کلرامفنیکل در این گونه بیماران چیزی نزدیک به بازی کردن با آتش می باشد. چون هدف این سری مطالب بررسی جنبه های اجتماعی مصرف

نسخه نویسی

در یک نگاه

«قسمت چهاردهم»

مقدمه:

بررسی نسخ همکاران را از دید اجتماعی - اقتصادی در شماره های گذشته داشتیم. اینک ادامه مسأله بمنظور پیگیری چگونگی مصرف دارو در ایران و استفاده نابجا و بی مورد فرمهای دارویی را دنبال کرده و امید داریم که این سلسله مطالب قبل از اینکه دخالت در چگونگی نسخه نویسی همکاران باشد، راهگشای مصرف درست دارو و کاهش بار ارزی در شرایط کنونی جامعه اسلامیمان گردد.

مورد پنجم - آمپول کلرامفنیکل:

کلرامفنیکل آنتی بیوتیکی است که بصورت کپسول یا قرص ۲۵۰ میلی، قطره چشمی، قطره گوش، سوسپانسیون ۱۵۰ میلی و ویال ۱ گرمی در

بی‌رویه داروست، لذا از وارد شدن در مسائل علمی مربوط به کلرامفنیکل اجتناب کرده و به بررسی نمونه‌هایی در این زمینه می‌پردازیم.

نمونه اول:

در نسخه شماره ۱ دو داروی ترکیبی وجود دارد. داروی اول حاوی کپسول دالاسین و لوسین ترتینوتین (رتین A) در ۹۰ میلی‌لیتر الکل ۶۰ درجه می‌باشد. با توجه به وجود کلیندامایسین در ترکیب فوق چنین استنباط می‌شود که بیمار دارای عفونت پوستی است. ولی بلافاصله با ترکیب دوم نسخه برخورد می‌کنیم که عبارت از ۵ عدد آمپول کلرامفنیکل در ۱۰۰ میلی‌لیتر الکل ۶۰ درجه است و بیمار بایستی هر صبح به صورت بمالد. ضمناً ترکیب اول نسخه نیز بایستی یک شب در میان به صورت مالیده شود. پس معلوم می‌شود

که هر دو دارو برای یک مصرف تجویز شده است. سئوالی که در این جا مطرح است، جدای از اینکه عوارض مصرف موضعی کلرامفنیکل به جای خود محفوظ می‌باشد، اینست که آیا اگر حتماً بایستی این بیمار از محلول کلرامفنیکل استفاده کند، نمی‌شود کپسول آن را در ترکیب بکار برد؟ و با در نظر گرفتن این نکته که اصولاً فرم تزریقی هر دارو برای مصارف اورژانس و مواقعی است که امکان استفاده از اشکال دیگر یک دارو امکان‌پذیر نیست، بکار بردن آمپول کلرامفنیکل در یک ترکیب موضعی مصرف بی‌رویه و نابجای دارو محسوب نمی‌شود؟

همچنین گران بودن داروی تزریقی، تحمیل اقتصادی به بیمار و مملکت به حساب نمی‌آید؟ ذکر این نکته ضروری است که یک گرم کپسول کلرامفنیکل (۴ عدد کپسول ۲۵۰ میلی‌گرمی) ۲۶ ریال می‌باشد و تولید داخلی است، در صورتیکه ویال ۱ گرمی کلرامفنیکل ۸۲ ریال بوده و جزء داروهای وارداتی می‌باشد.

با توجه به جمیع جهات فوق، شاید اگر رسیدگی بیشتری به چگونگی تجویز دارو بشود، و کنترل‌های لازم از سوی مراجع ذیصلاح بر امر درمان در مملکت صورت پذیرد، مصرف بی‌رویه و نابجای دارو کاهش یافته و بار ارزی این مقوله کمتر شود.

نمونه دوم:

در نسخه شماره ۲ دو داروی ترکیبی وجود دارد. داروی اول علاوه بر مواد دیگر، حاوی ۶ گرم کلرامفنیکل (۶ عدد آمپول ۱ گرمی) بوده و داروی دوم نیز یک پماد ضد عفونی کننده موضعی است که حاوی ۵ قلم ماده اولیه است و بایستی در داروخانه ساخته شود. این نسخه ۹۰ عدد کپسول داکسی سایکلین نیز دارد که بیمار بایستی تا یکماه روزی دو عدد و ماه بعد

مردمانی		شماره سریال	
نام خانوادگی	نام	تاریخ	شماره
۱۵۵۰	۱۱۰۰		
Ret-A 10g	۲۲۵۰		
Alc 60 9.0g	۱۵۰۰		
Ophelex 100g	۲۲۵۰		
Alc 60 100g	۱۵۰۰		
جمع کل	مهر، امضاء و شماره نظام	مهر و امضاء داروخانه یا	
مهر، امضاء	مهر، امضاء	مهر، امضاء	
مهر، امضاء	مهر، امضاء	مهر، امضاء	
مهر، امضاء	مهر، امضاء	مهر، امضاء	
مهر، امضاء	مهر، امضاء	مهر، امضاء	

نسخه شماره (۱)

[Redacted]

DERMATOLOGIST

TEL

[Redacted]

دکتر [Redacted]

متخصص بیماریهای پوست و مو

دانشیار دانشکده پزشکی

نظام پزشکی

[Redacted]

1. Chloramphenicol 1g
 1. Silic acid 6v
 1. Resorcinol 6v
 white petrolatum 60-200v

2. Ichthammol (Purified) 2v
 2. Silic acid 1v
 2. Zinc oxide 2v
 2. Zinc oxide Paste 1-2
 2. Zinc oxide 35v

3. Tubex (But A 1-2)

4. Doxycycline 90
 1. [Redacted]

نسخه شماره (۲)

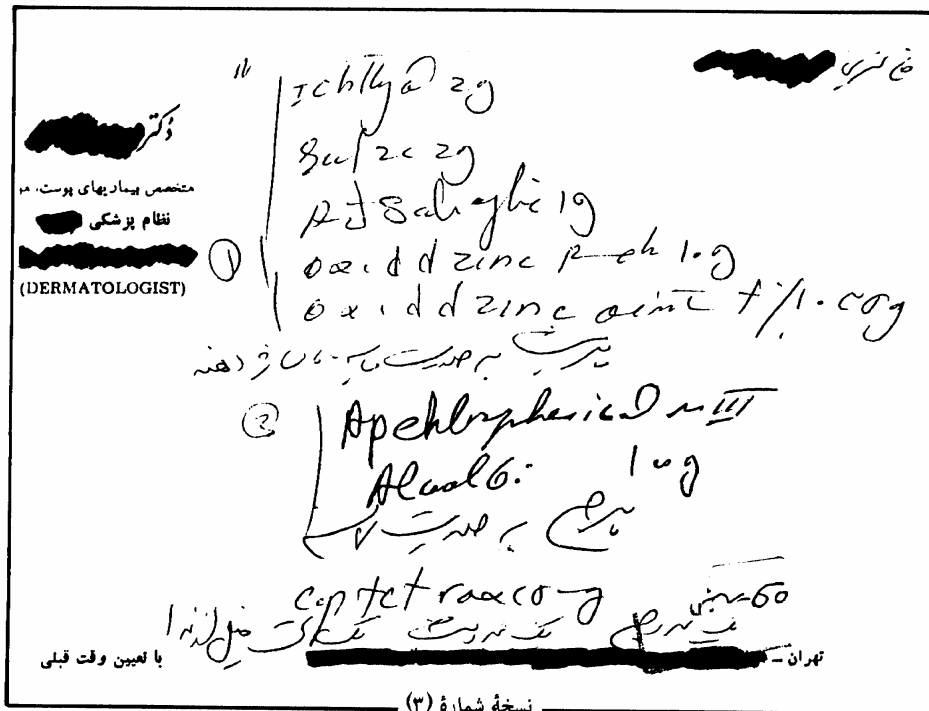
روزی یک عدد میل نماید.

و بی رویه دارو کاسته گردد.

با در نظر گرفتن اینکه کپسول داکسی سایکلین می تواند عفونت موضعی بیمار را بطور سیستمیک درمان کند، آیا وجود محلول موضعی حاوی کلرامفنیکل غیر ضروری نیست؟
همچنین اگر صد درصد به محلول کلرامفنیکل برای بیمار نیاز می باشد، نمی شود از کپسول کلرامفنیکل در ترکیب نسخه استفاده کرد و آمپول

نمونه سوم:

نسخه شماره ۳ نیز چیزی شبیه به نسخه قبلی است. یک داروی ترکیبی ضد عفونی کننده موضعی، یک محلول کلرامفنیکل و بالاخره ۶۰ عدد کپسول تتراسیکلین، محتویات این نسخه را تشکیل می دهد. تقریباً تمامی مسائلی که در مورد نسخه شماره ۲

خصوصاً در ارتباط با مصرف آمپول کلرامفنیکل در ترکیبات پوستی مطرح بود در این نسخه هم مطرح بوده و بایستی گفته شود که چنانچه قوانین و کنترل های مدونی بر امر دارو درمانی مملکت حاکم نشود، این وادی همچنان چاه و یلی است که هر آنچه در آن ریخته شود پر نخواهد شد.

(ادامه دارد)

کلرامفنیکل را برای مصرف ضروری تر نگاه داشت؟ آیا اگر فرم های دارویی در جای خودشان مصرف شوند، بار مصرف بی رویه و نابجای دارو کمتر نشده و کمک به سلامت نظام دارو درمانی مملکت محسوب نمی گردد؟ جا دارد که همکاران عزیز در موقع نسخه نویسی تمامی جوانب امر را در نظر بگیرند تا هم به اقتصاد جامعه کمک شود و هم از بار مصرف نابجا